

friluftsliv

I FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Indhold

Friluftsliv for alle	2
Friluftsrådet i Vendsyssel	3
Friluftsliv i Region Nordjylland	5
Friluftsrådets politik	7
Vision for friluftsliv i Frederikshavn Kommune	11
Forslag til fremme af friluftslivet i Frederikshavn Kommune.....	12

Friluftsliv for alle

Friluftsrådets formål er at støtte og opmuntre til friluftsliv under hensyntagen til natur og miljø. Friluftsrådet varetager som paraplyorganisation mere end 90 tilsluttede organisationers og den almene befolknings behov for og interesser i et aktivt friluftsliv. Alle kan have glæde af et aktivt friluftsliv. En af Friluftsrådets vigtigste opgaver er at samle og forene de mange forskellige interesser for rekreativ benyttelse af landskabet – at finde den største fællesnævner og medvirke til, at forvaltningen af friluftslivets rammer sker på bedst mulig måde. Dels skal befolkningens behov for at dyrke friluftsliv imødekommes, dels skal der tages det nødvendige hensyn til naturen. Styrken ligger i Friluftsrådets brede perspektiv, der rækker ud over særinteresser hos den enkelte.

Friluftsrådets struktur af frivillige bygger på 23 kredse bestående af mellem 1 og 8 kommuner. Medlemsorganisationerne udpeger repræsentanter i hver kreds, og denne kredsrepræsentation vælger en kredsbestyrelse. Den lokale kredsbestyrelse vil med dette friluftsoplæg gerne opfordre kommunen til at sætte fokus på friluftsliv i kommuneplanen. Oplægget kan danne udgangspunkt for udarbejdelsen af en kommunal friluftspolitik eller fungere som inspiration til prioritering af indsatsen på friluftsområdet i kommunen. I oplægget redegøres for de lokale ønsker og behov for fremtidens friluftsliv i kommunen.

Kommuneplanen skal ifølge planlovens § 11 a varetage mulighederne for friluftsliv. Den skal indeholde helhedsorienterede planer for både byen og det åbne land, hvilket giver rig mulighed for at planlægge for det bynære landskab. Hvis politikkerne har formuleret en samlet friluftspolitik og -strategi, kan denne inddrages i udarbejdelsen af den samlede kommuneplan. Kommuneplanens rammedel og redegørelse kan bruges til at beskrive kommunens intentioner for friluftsliv.

Friluftsrådet i Vendsyssel

Frederikshavn Kommune er en sammenlægning af 3 kommuner: Skagen mod nord, Sæby mod syd og Frederikshavn i midten. Sammenlægningen skaber Frederikshavn Kommune, den tredjestørste kommune i Region Nordjylland.

I foråret 2006 blev Friluftsrådets regionale struktur brudt op, og der blev skabt en ny struktur med en kredsinddeling med 3 kredse i Region Nordjylland. Kreds 1, med navnet Friluftsrådet i Vendsyssel, omfatter Hjørring, Frederikshavn, Brønderslev og Læsø Kommuner. Kredsbestyrelsen besluttede at lave et kommunalt friluftsoplæg for Hjørring, Frederikshavn og Brønderslev Kommuner.

Friluftsoplægget for Frederikshavn Kommune skal gerne danne udgangspunkt for skabelse af en kommunal friluftspolitik for kommunen.

Friluftsrådet i Vendsyssel ser det som sin opgave at samle og forsøge at forene de mange forskellige interesser for rekreativ benyttelse af landskabet i kommunen. Dels skal befolkningens behov for at dyrke friluftsliv imødekommes og udvikles, dels skal der tages hensyn til naturen, så den bevares. Friluftsrådet i Vendsyssel har med sin bredde mulighed for at pege på perspektiver, der rækker ud over særinteresser hos den enkelte organisation.

BESKRIVELSE AF FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Frederikshavn Kommune er en landkommune med 3 større byer (Sæby, Frederikshavn og Skagen) og 4 mindre byer (Ålbæk, Strandby, Østervrå og Dybvad), hvor Frederikshavn er et naturligt midtpunkt med en af Danmarks største færgehavne med en åben port mod Norge og Sverige samt forbindelsen til Læsø. Skagen har en af Danmarks store fiskerihavne og er en turistmagnet med den specielle natur omkring nordspidsen af Vendsyssel. Sæby har den ideelle beliggenhed mellem skov og strand. Kommunen grænser op til både Skagerrak fra Skiveren med en næsten 30 kilometer lang kyst og til Kattegat med en 70 kilometer lang kyst ned til Nørre Sørå.

Grænsen mod Hjørring Kommune fra Skiveren og sydpå kunne med tiden komme til at gå gennem et område, der kunne blive Nationalpark Skagen, hvor Tversted Plantage, Tversted Rimmer, Måstrup Mose, Eskær Skov og Vogn samt Tolne-området ville være i Hjørring Kommune, og Skiveren, Gårdbo Sø, Råbjerg Mile og Skagen, Bunken samt Ålbæk Klitplantage i Frederikshavn Kommune.

Mod sydvest grænser Frederikshavn Kommune op til Brønderslev Kommune ved skovene Pajhede Skov og Allerup Bakker. Resten af grænserne er domineret af marker.

Landskabet i Frederikshavn Kommune er meget varieret med et kuperet terræn mellem Frederikshavn og Sæby og store flade områder med lav bevoksning, der engang var havbund mod nord – her dog med klitter, der er opstået ved, at sandet blæses op i driver, hvoraf den største er den stadig vandrende Råbjerg Mile.

HOVEDLINJER FRA REGIONPLANEN

Sammen med Regionplan 2005 lavede Nordjyllands Amt en turisme- og friluftspolitik. I dette arbejde var Friluftsrådets daværende amtsbestyrelse meget aktiv og kom med mange input. Resultatet blev en meget visionær og målbar politik, som amtsbestyrelsen gerne havde set virkeliggjort. Friluftsrådet i Vendsyssel ser gerne, at Frederikshavn Kommune overtager de gode ideer, som politikken beskriver for området i Vendsyssel, som Frederikshavn Kommune er beliggende i.

TURISME- OG FRILUFTSPOLITIKKEN FOR NORDJYLLANDS AMT

Der skal sættes på helhedsorienterede løsninger, hvor friluftsliv ses i et bredere perspektiv sammen med sundhed, kulturarv, natur og velfærd.

Det er et mål at få flere nordjyder til at deltage aktivt i friluftslivet. Det er derfor vigtigt, at vi har adgang til gode friluftsmuligheder i hverdagen. Ved siden af hverdagens friluftsliv er der brug for oplevelser af "vild" natur. Derfor udpeges større friluftsområder i Nordjylland, der kædes sammen af stier og grønne korridorer. Mulighederne for de store naturoplevelser vil så også komme turisterne til gode.

Hvis denne udmelding bliver et af de overordnede mål for en friluftspolitik i Frederikshavn Kommune, og der handles efter den, er politikken dømt til at blive en succes.

FRILUFTSLIV I FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Frederikshavn Kommune har næsten ideelle betingelser for friluft aktiviteter til lands, til vands og i luften.

Friluftsliv i Region Nordjylland

Friluftsrådets regionsudvalg i den nordjyske region finder, at det er vigtigt at sikre og udvikle den regionale friluftsinfrastruktur, som amterne begyndte på, og som især kommunerne er ansvarlige for nu. Vi kan arbejde regionalt gennem deltagelse i Region Nordjyllands forarbejde til den såkaldte Regionale Udviklingsplan (RUP) gennem kontakt med Skov- og Naturstyrelsens landsdelscenter i Skørping og Miljøcentret i Aalborg og – ikke mindst – ved at koordinere Friluftsrådets indsats i de kommunale grønne råd og lignende fora, hvor kommunale initiativer kan opstå og påvirkes.

Den nordjyske region har en række grønne landskaber med store muligheder for friluftsmæssig brug. Set i regionsudvalgets perspektiv må følgende fremhæves:

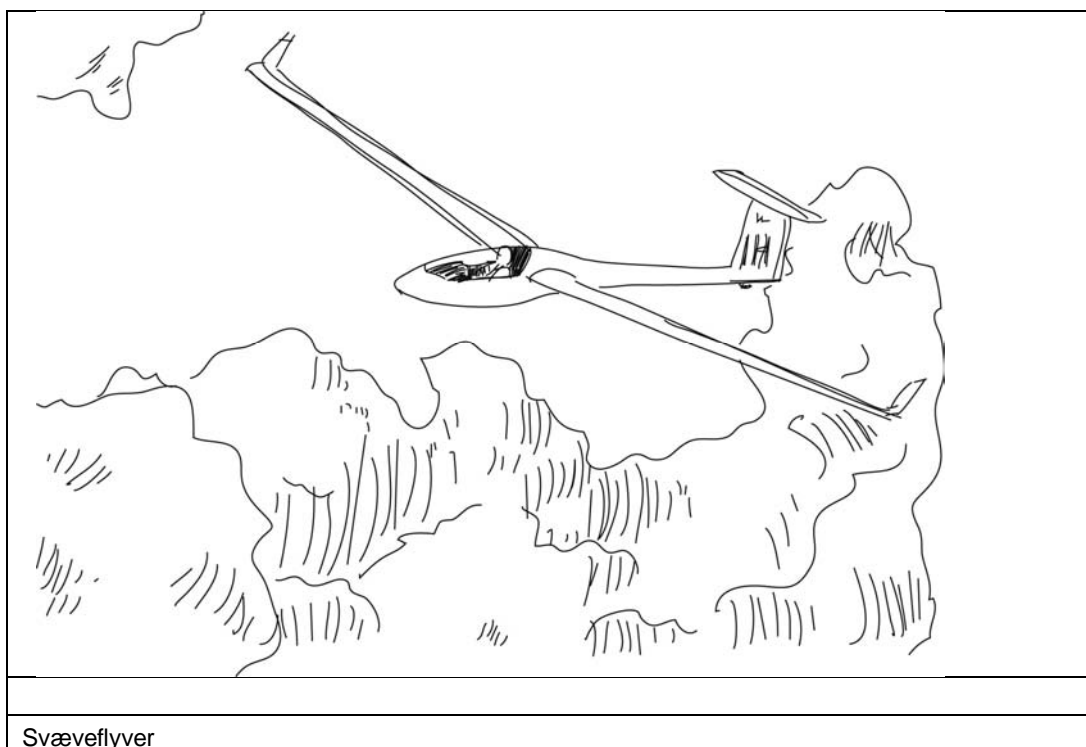
Det største aktiv er kysten – fra den barske og urolige ved Hanstholm, omkring Skagens Gren til den milde og stille ved Aalborg Bugt. Den store interesse bevirker, at vi hele tiden må værne om adgangen til og bevarelse af strandenes kvaliteter.

Limfjordens kvaliteter har vi lært at værdsætte, enten gennem egne erfaringer, eller når vi synger ”Blæsten går frisk over Limfjordens vande”. Den gode oplevelse kan alt for ofte blive stoppet en sommerdag af den økologiske katastrofe, som iltsvind, bundvending og fiskedød er. Friluftsrådet vil arbejde med på alle initiativer, der genopretter natur og vandmiljø, som det var midt i forrige århundrede. Vi vil naturligvis arbejde med på tilsvarende initiativer i den hårdt plagede Mariager Fjord.

Regionsudvalget vil støtte, at der kommer nationalparker i Region Nordjylland: én i Thy, én i Østhimmerland og én på Skagens Odde. Store i udstrækning og rigtigt indrettet kan nationalparker blive et uvurderligt aktiv for naturbeskyttelse, for friluftsliv og for turismen. Vi får størst gavn af dem, hvis nationalparkerne er en del af en grøn struktur, for eksempel kystlandskabet gennem Thy og Hanherred, bakkelandskabet gennem Vendsyssel (Jyske Ås) og tværs gennem Himmerland, fra Vildmosen til Livø.

For flere årtier siden indviede Nordjyllands Amt cykel- og vandrestien på Jyske Ås. Siden da er det blevet et netværk af afmærkede og beskrevne stier for gående, cyklende og nu også ridende friluftsfolk. Stinettet blev nationalt og nu også internationalt (Nordtrail). Skov- og Naturstyrelsen har skabt stinet, og kommunerne er godt i gang.

I regionsudvalget vil vi altid interessere os for de nuværende og kommende stiers sammenhæng over de lange afstande, og at stiernes afmærkning og støttepunkter (for eksempel overnatningspladser) er velanbragte og vedligeholdte. Rekreativ færdsel til lands kan varieres med færdsel til vands og i luften. Vi vil sikre muligheden for sejlads på landsdelens åer og støtte projekter til gavn for tursejlads på fjordene, hvad enten det er for sejl, for motor eller som roer, og sikre flyvepladser, hvorfra der kan svæveflyves og motorflyves.

Svæveflyver

Friluftsrådets politik

Friluftsliv giver livskvalitet. Når friluftsliv integreres i de relevante kommunale forvaltningsområder, som sundhed, børn og unge, skole, ældre, kultur og fritid samt natur og miljø, opnås en lang række synergieffekter. Bedre muligheder for friluftsliv i en oplevelsesrig og tilgængelig natur skaber større naturforståelse, øger sundheden, forebygger livsstilsrelaterede sygdomme blandt borgerne og gør samtidig kommunen attraktiv.

Friluftsrådet opfordrer kommunerne til at inddrage organisationerne og borgerne i den kommunale opgaveløsning. Alle kommuner skal lave en strategi, hvor der tages aktiv stilling til rammerne for det lokale demokrati og formuleres visioner og spilleregler. Friluftsrådets lokale kredsbestyrelser er klar til at deltage aktivt i kommunernes fremtidige arbejde med de områder, der vedrører friluftsliv og natur. Det kan foregå gennem de grønne råd og grønne partnerskabsprojekter eller andre fora.

- >> friluftsradaet.dk/354 (Det Friluftspolitiske Handlingsprogram)
- >> friluftsradaet.dk/553 (friluftsliv i kommunerne)
- >> groennepartnerskaber.dk

Formidlingen af kommunens natur, kultur og friluftsliv er vigtig. Den vil gøre borgere og turister opmærksomme på kommunens tilbud, få flere mennesker ud at dyrke friluftsliv og skabe større naturforståelse. Formidlingen kan eksempelvis foregå gennem naturvejledning, naturskoler, udeundervisning, støttepunkter eller friluftskort.

- >> friluftskortet.dk
- >> friluftsradaet.dk/493 (formidling)
- >> groentflag.dk
- >> natur-vejleder.dk
- >> skoveniskolen.dk

Turismen er vigtig for mange danske kommuner. Det er den også for Friluftsrådet, som ikke mindst arbejder for at fremme bæredygtig turisme. Friluftsrådet ser en betydelig synergi imellem friluftslivets tilbud til kommunens borgere og turister. Tiltag, der kommer såvel borgere som turister til gode, kan for eksempel være

nationalparker, cykel- og vandreruter, lejrpladser, udlejning af kanoer og kajaker eller formidlingen af natur- og friluftstilbud.

>> friluftsradet.dk/471 (Friluftsrådet og turisme)

Friluftsliv i byen

Mere og bedre friluftsliv i byens grønne og blå områder er afgørende for borgerenes livskvalitet og sundhed, og byernes indretning har stor betydning for friluftslivets muligheder. Mulighederne kan forbedres gennem etablering af nye grønne områder, forbedring af natur og oplevelser samt etablering af flere friluftsfaciliteter.

85 procent af befolkningen bor i byerne, og derfor har det stor betydning, at der er attraktive opholdssteder og arealer, som er tilgængelige, og som giver gode muligheder for varierede oplevelser. Det samme gælder kommunens infrastruktur af stier, som giver borgerne mulighed for at færdes via sammenhængende stisystemer mellem hjem, arbejde, institutioner og indkøb.

Attraktive grønne og blå områder er nødvendige for god udøvelse af friluftsliv. På landsplan har vi fået flere grønne områder i byernes randzoner, men alt for mange grønne områder inde i byen forsvinder eller bliver mindre, og mange har stadig et naturindhold, som kan forbedres. Ofte er adgangen til byens blå områder – det vil sige søer, åer, kyststrækninger, havneområder og kanaler – for ringe, og faciliteterne kan forbedres.

>> byensfriluftsliv.dk

>> friluftsradet.dk/671 (grønne byrum)

>> friluftsradet.dk/1375 (Odense Deklarationen)

FRILUFTSLIV I DET ÅBNE LAND

Kyster

Danmarks cirka 7.300 kilometer kyststrækning er et vigtigt grundlag for friluftsliv med et stort udviklingspotentiale. Kystfriluftsliv står højt på Friluftsrådets dagsorden. Det er fortsat vigtigt at fastholde og arbejde for god adgang til og langs kysten – blandt andet ad markveje, stier og fællesveje – samt at fjerne ulovlig skiltning.

>> friluftsradet.dk/1106/7234 (kystfriluftsliv)

Landbrugsområder

Landbrugslandet er en del af danskernes landskabsopfattelse. Det er afgørende, at befolkningen kan færdes i produktionslandskabet. Friluftsrådet mener, at der uden skade for naturen, miljøet og produktionen kan åbnes for yderligere færdsel i det åbne land, for eksempel langs visse hegn og markskel, i randen af de dyrkede jorder, på braklagte jorder og på de dyrkningsfri bræmmer.

- >> spor.dk
- >> dn.dk
- >> dansklandbrug.dk
- >> godadgang.dk
- >> landdistriktsprogrammet.dk

Skove

Skovene er af største betydning for friluftslivet. Det anslås, at hver dansker i gennemsnit besøger skovene 11 gange årligt. Derfor er det vigtigt fortsat at arbejde for bedre faciliteter i skovene samt bedre muligheder for at færdes og opholde sig i de private skove. Cirka en ottendedel af Danmark er dækket af skov, hvoraf cirka 25 procent er offentligt ejet. Der er behov for yderligere skovrejsning, som kan skabe bedre vilkår for friluftslivet og bidrage til opfyldelsen af den af Folketinget vedtagne politiske målsætning om at øge det danske skovareal.

Kommunal skovrejsning kan benyttes til at give borgerne bedre friluftsmuligheder og gavne naturen. Bynær skov kan tilmed gøre kommunen attraktiv for tilflyttende borgere og virksomheder og kan medvirke til at beskytte grundvandet. Bynær skovrejsning er et oplagt element i det lokale arbejde med fastlæggelse af en kommunal friluftspolitik, og skovrejsningen kan udgøre en markant del af kommuneplanerne. Ved planlægningen af al ny skov er det en god idé at overveje, hvilke oplevelser den nye skov skal indeholde. Friluftsrådet opfordrer til at inddrage de lokale brugere allerede tidligt i planlægningsfasen.

- >> friluftsradet.dk/499 (skovrejsning)

Råstofgrave

Tidligere graveområder byder på spændende muligheder for naturoplevelser og naturformidling. I mange tilfælde vil tidligere råstofgrave også kunne rumme ekspressive aktiviteter som motocross, skydebaner eller terrænkørsel, da forholdene ofte giver en god støjafskærmning.

- >> friluftsradet.dk/1826 (friluftsliv i råstofgrave)

Søer og vandløb

Friluftsrådet opfordrer til at forbedre mulighederne for sejlads på søer og vandløb. Røere, lystfiskere, surfere, fuglekiggere og mange andre har glæde af de danske søer og vandløb, og naturoplevelsen er fællesnævner for aktiviteterne. En fornuftig kommunal planlægning af den rekreative anvendelse af vandløb og søer kan medvirke til at mindske eller forhindre konflikter mellem de forskellige friluft aktiviteter, lodsejerinteresser og naturbeskyttelsesinteresser. Oprettelse af brugerråd for vandløb og søer kan bidrage til at forebygge eventuelle konflikter.

>> skovognatur.dk

>> friluftsradet.dk/495 (adgangs- og færdselsforhold)

FRILUFTSLIV I DE BYNÆRE LANDSKABER

Overgangen mellem land og by, de bynære landskaber, udgør en vigtig ramme for friluftsliv. Derfor er adgangen til de bynære landbrugsområder, skove og natur- og kulturmiljøområder vigtige at forbedre.

Adgangen mellem by og land forhindres eller besværliggøres ofte af store veje, jernbaner, boligområder eller andre barrierer. Friluftsrådet anbefaler, at der tages højde herfor allerede ved planlægningen af nye byområder og infrastrukturanlæg, og at der arbejdes for at forbedre adgangen på tværs af eksisterende barrierer. Muligheden for at færdes mellem byen, boligen og arbejdspladsen og det åbne land kan optimeres eller forbedres ved anlæggelse af flere gang- og cykelstier mellem by og land. Ved en fremtidig byudvikling bør infrastruktur og grønne kiler fra de bynære naturområder ind i byen inddrages.

Friluftsliv er også at sove i shelter

Vision for friluftsliv i Frederikshavn Kommune

Frederikshavn Kommune har en varieret og flot natur, der skal beskyttes, benyttes og forbedres. Naturen er en grundlæggende værdi, der ikke må blive beskadiget. Samtidig skal naturen kunne bruges og være en del af og skabe glæde i borgernes såvel som turisternes hverdag.

Frederikshavn Kommune har været hurtig med etablering af et grønt råd. Der er gode erfaringer fra andre grønne råd, som der kan bygges videre på. Her er blandt andet mulighed for at behandle spørgsmålet om at etablere en nationalpark ved Skagen. Der er mulighed for at høre lystfiskerne om miljøtilstanden i de kommunale vandløb. Der er mulighed for at høre friluftorganisationerne om, hvor der er behov for udbygning af friluftsfaciliteter. Og der kan laves ad hoc-grupper, som kan indgå i partnerskab med Skov- og Naturstyrelsen om udbygning og finansiering af natur- og friluftstiltag.

Friluftsrådet i Vendsyssel ønsker at skabe kontakt til kommunen ved:

- at lade sin kredsbestyrelse deltage i møderne i det kommunale grønne råd
- at abonnere på kommune- og lokalplaner og komme med input til disse
- at være villig til at stille op til partnerskabsaftale
- at være høringspartner i forbindelse med ansøgninger om nedlæggelse af gennemgående vej i det åbne land
- at deltage i samarbejdet om vandre-, cykel- og rideruter i Vendsyssel
- at være høringspartner i forbindelse med dispensation i forhold til naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer
- at være høringspartner ved revision af turismepolitikken i ”Toppen af Danmark”

Forslag til fremme af friluftslivet i Frederikshavn Kommune

Friluftsrådet i Vendsyssel har lavet en helt ny SWOT-analyse af friluftslivet i Frederikshavn Kommune. Vi har skelet til den analyse, som er lavet af Nordjyllands Amt i forbindelse med udarbejdelse af turisme- og friluftspolitikken for Nordjyllands Amt.

Formålet med analysen var at få afdækket stærke sider og muligheder såvel som svage sider og trusler i forbindelse med udarbejdelse af forslag til fremme af friluftslivet i kommunen.

ADGANG – PLADS TIL ALLE

Efter Friluftsrådets opfattelse bør den menneskelige dimension i friluftslivet udgøre den fjerde dimension i den danske natur- og miljøpolitik på linje med forureningsbekæmpelse, naturgenopretning og kulturmiljø. Gode rammer for friluftsliv er en forudsætning for en folkelig opbakning til natur- og miljøpolitikken fremover, og for at en lokal Agenda 21-politik kan tages alvorligt af kommunens borgere.

Der må være adgang til det åbne land, for at friluftsliv kan dyrkes. Derfor må en friluftsstrategi være at leve op til et godt netværk af markveje og -stier. Friluftsrådet går ind for at forbedre mulighederne for uskadelig færdsel i vores natur.

Der må være fri kortvarig teltning i kommunens skove, så de bliver mere åbne for offentligheden, end naturbeskyttelsesloven kræver. Vi ser gerne, at der indrettes bålkasser og/eller grillpladser i skovene i lighed med dem, som Skov- og Naturstyrelsen har i nogle af deres plantager.

Frederikshavn Kommune skal være en åben og gæstfri kommune, der går foran med at få fjernet ulovlige eller uhensigtsmæssige skilte.

Der må være mulighed for, at friluftsliv ikke blot er stille aktiviteter, som for eksempel vandring, svampeplukning og fuglekiggeri. Friluftsliv må også give mulighed for aktiviteter som for eksempel kørsel med terrængående køretøjer, skydning, motorsport, flyvning og andre aktiviteter, der kan virke støjende og dominerende for andre i området. Frederikshavn Kommune opfordres til at lave en behovsanalyse for dominerende og støjende friluftaktiviteter.

Golfbaner i Frederikshavn Kommune bør alle have god mulighed for offentlig adgang og flersidig anvendelse. Kommunen bør arbejde for, at golfbaner bliver mindst lige så åbne som skove uanset ejerforhold.

Adgang for handicappede

Handicappedes muligheder for at færdes i naturen må løbende forbedres. Det kan ske ved forbedring og korrektioner af eksisterende adgangsmuligheder og ved indretning af nye anlæg. Forbedringerne bør også gælde for kommunens strande, så de kan gøres handicapvenlige og vedblive at være Blå Flag-strande.

Kommunen bør også lægge stor vægt på, at der er så god adgang som muligt for alle til kommunens attraktive naturområder og historiske og kulturelle attraktioner, samt opretholde en god kollektiv trafik i området.

Kommunen bør give god oplysning om de steder, hvor der er tilgængelighed for fysisk handicappede.

Adgang til naturområder

Friluftsrådet i Vendsyssel ønsker at fremme borgernes tilgængelighed til de rekreative områder i byens randzoner, naturområder og det åbne land. Det kan ske ved:

- at forbedre stinettet mellem land og by
- at forbedre den offentlige transport mellem byen og de rekreative områder
- at forbedre institutioners tilgængelighed til og mindske afstanden til rekreative områder
- at forhindre, at store veje kommer til at virke som barrierer i landskabet
- at gå i dialog med private lodsejere om offentlig adgang på deres jorder
- at rette opmærksomheden mod ulovlig skiltning på private jorder
- at forbedre tilgængeligheden til kommunens naturområder – herunder tillade sejlads på søer og vandløb
- at sikre gode parkeringsforhold ved rekreative områder

- at forbedre forhold for handicappede
- at arbejde for flersidig arealanvendelse, for eksempel på virksomheders friarealer uden for arbejdstiden, ride- og cykelstier på golfbaner og lignende
- at arbejde for større friluftsanvendelse af landbrugsarealer

Havkajaksejlads

Sejlads

I den østlige del af Vendsyssel er borgernes muligheder for at dyrke sejlsport god. Der kan dyrkes windsurfing fra kysten, og der kan sejles med sejlbåde i og fra alle østkystens havne og marinaer.

Cykling

I Frederikshavns kommuneplans tillæg nr. 70 findes der en god og tydelig målsætning for cykelstier og cykelruter i Frederikshavn by. Vi ser frem til, at de planlagte cykelstier gennemføres i sammenhæng med de eksisterende. Ved planlægning af cykelstier bør børns skoleveje tilgodeses. Lige så vigtigt er det, at børn har gode adgangsveje til det hverdagsbetingede friluftsliv.

Det hilses velkomment, at der i Frederikshavn er fokus på, at der opsættes de rette cykelstativer og som en forsøgsordning gives tilladelse til cykling i gågaden uden for butikernes åbningstid, samt at der, hvor det er muligt, anlægges cykelstier "uden om" lysreguleringen – således at cyklisterne alene har den almindelige vigepligt.

Der er en fin cykelsti, rute 5, i eget tracé nordfra, men der mangler cykelsti fra Sæby og sydpå. Det er et problem, da vejen er temmelig smal og med bugtninger. Der må snarest anlægges en cykelsti på denne strækning.

Ridning

Ridning i naturen på blandt andet islandsheste er en hurtigt voksende aktivitet for både unge og gamle. Det betyder, at der er behov for nye ridestier og ridespor i kommunen samt behov for at øge kendskabet til dem, der allerede er etableret. Derfor må det anbefales:

- at Frederikshavn Kommune færdiggør rideruten, så der kan dannes den planlagte 175 kilometer lange sammenhængende riderute i Nordvendsyssel
- at Frederikshavn Kommune nedsætter et underudvalg under det kommunale grønne råd, som kan arbejde med ridestier, ridespor og rideruter i kommunen

FLYVNING

Det må sikres, at den ene flyveplads beliggende ved Sæby bevares, så der fortsat kan dyrkes svæveflyvning og motorflyvning med ultralette fly og motorfly.

Det må anbefales at undersøge, om der kan etableres en flyveplads ved Skagen, hvilket kunne have betydning for besøgende til Skagens natur.

Der må desuden bevares de tre pladser, hvor der kan flyves med radiostyrede modelfly: den ved Skagen, den ved Sæby og den ved Frederikshavn.

STRANDE

Strandene i Frederikshavn Kommune er børnevenlige sandstrande næsten uafbrudt fra Sørrå i syd til Skagen i nord. Hundeejere bør gøres opmærksom på, at hunde skal være i snor i sommerhalvåret.

Blå Flag

Blå Flag-kampagnen er en international miljøkampagne, der arbejder for et renere hav- og kystmiljø og for at højne strandes og havnes generelle sikkerhed, service og kvalitet til gavn for de besøgende. Indsatsen for at opretholde og helst forøge antallet af de 13 Blå Flag i kommunen bør fortsættes.

BENYTTELSE AF TOMME BYGNINGER TIL FRILUFTSFORMÅL

Friluftsliv skal som hovedregel foregå udendørs, men der er også behov for indendørs faciliteter, når vejrforholdene lægger hindringer i vejen.

Friluftsrådet vil opfordre kommunen til at lave en regel om at undersøge, om tomme bygninger kan anvendes til støttepunkter for friluft-, sports- eller anden klubvirksomhed, før bygningerne sættes til salg. Måske kan kommunen ved flersidig anvendelse af bygninger være med til, at der kan spares husleje både for lejerne og for kommunen.

Kommunen bør også være opmærksom på, om der eventuelt kan indrettes land- og skovbørnehaver i tomme bygninger, der er beliggende i nærheden af skov- og naturområder.

BRUGERBETALING

Naturen er fælleseje. Derfor må der ikke opkræves betaling for almindelig brug af naturen til friluftsliv. Der skal arbejdes for, at adgangsforholdene forbedres både på kommunalt ejede arealer og privatejede arealer. Der må arbejdes hen mod, at der er de samme regler for brug af skove, uafhængigt af om de er ejet af staten, af kommunen eller af privatpersoner.

Lukning af naturområder skal administreres restriktivt og kun være en undtagelse, når kanalisering og andre tiltag ikke lykkes.

STØJENDE OG UDTRYKSFULDE AKTIVITETER

Friluftsrådet anbefaler, at der igangsættes planlægning for støjende/udtryksfulde friluftaktiviteter, så Frederikshavn Kommune undgår interessekonflikter på dette område. Vi opfordrer kommunen til at gå i dialog med ejerne af motorsportsbaner og køretekniske anlæg samt periodevis ubenyttede områder og veje på de store havne i Frederikshavn og Skagen for at få lavet en aftale, så gaderace kan ske på disse baner, samt starte en miljøvurdering, så kommunen er på forkant med udviklingen.

UDNYTTELSE AF RÅSTOFGRAVE

Nedlagte råstofgrave er velegnede til støjende aktiviteter, da støjudbredelse herfra kan minimeres. Der kan også skabes spændende natur i et område, hvor der har været gravet efter råstoffer. Råstofgrave er meget ofte beliggende i cykelafstand fra byerne. Når en råstofgrav er færdiggravet, skal den som hovedregel reableres til landbrugsformål igen.

Friluftsrådet anbefaler

- at der i Frederikshavn Kommune bliver lavet en arbejdsgruppe under det grønne råd til rådgivning om planlægning af de blivende aktiviteter i nedlagte råstofgrave sammen med de parter i området, som traditionelt kan skabe konflikter.

DRIFTEN AF KOMMUNALE SKOVE

Drift af kommunens skove og plantager bør primært være for at styrke områdernes frilufts- og naturværdier, så de bliver til størst mulig glæde for befolkningen. Forvaltningen af skovene bør leve op til Miljøministeriets strategi for bæredygtig skovdrift.

Friluftsrådet anbefaler

- at Frederikshavns Kommune følger Miljøministeriets strategi for bæredygtig skovdrift
- en plejeplan for skovene med følgende elementer
- kommunens skove og plantager bevares og udvikles til naturnære skove med et højt naturindhold
- kommunens skove og plantager drives, så de giver kommunens borgere og turister optimale muligheder for at dyrke friluftslivet
- kommunens skove og plantager udnyttes til produktion af træ og udlejning af jagt i et forsvarligt omfang

I den kommunale skovstrategi bør begrebet "actionskove" indgå, hvilket betyder områder i bynære skove, hvor der må foregå rollespil, kørsel på mountainbike på mærkede ruter, skydning med splatterpistol og bål-tænding på grillpladser.

Bynær skov

Frederikshavn Kommune har et samlet skovareal på ca. 7.200 hektar. De større byer, Frederikshavn, Skagen og Sæby, har alle skove inden for 2-3 kilometer fra centrum, hvilket Friluftsrådet finder meget positivt, og det er et forhold, der må sikres nu og i fremtiden.

Kommunalt ejede bynære skove skal vedligeholdes, så stierne ikke gror til. Åbne pladser i skovene, som bruges af borgere, foreninger, dagplejemødre, idræts-

klubber og spejdere til arrangementer, skal også vedligeholdes, så der ikke sker en tilgroning. Mindstene i disse skove skal vedligeholdes og registreres.

I de senere år har den giftige bjørneklo vist sig som en plage for skov- og naturbrugere. Den bør udryddes.

Hundeskove

"Hunden er menneskets bedste ven". I en hundeskov kan hund og ejer slappe af og lege uden at genere eller støde andre. Derfor er hundeskove et væsentligt tiltag, som bør laves i nogle grønne områder nær de største byer i kommunen. Hvis en sådan skov etableres, bør der ved skiltning meget tydeligt gøres opmærksom på, at det er en hundeskov.

PRIMITIVE OVERNATNINGSFACILITETER

Der findes primitive overnatningsfaciliteter langs med cykelruterne, som går gennem kommunen. Nogle af disse er ejet af Skov- og Naturstyrelsen, andre er privatejede, og andre igen har kommunen overtaget efter amtet.

Friluftsrådet anbefaler

- at kommunen foretager en registrering af overnatningspladserne i kommunen

Denne registrering bør indeholde oplysninger om, hvilke faciliteter der er på pladsen, samt hvem der er ejer, og hvem der vedligeholder pladsen.

Anbefaling til Kommunen og Skov- og Naturstyrelsen: På de primitive overnatningspladser, som ikke har en vandforsyning, bør der etableres en sådan.

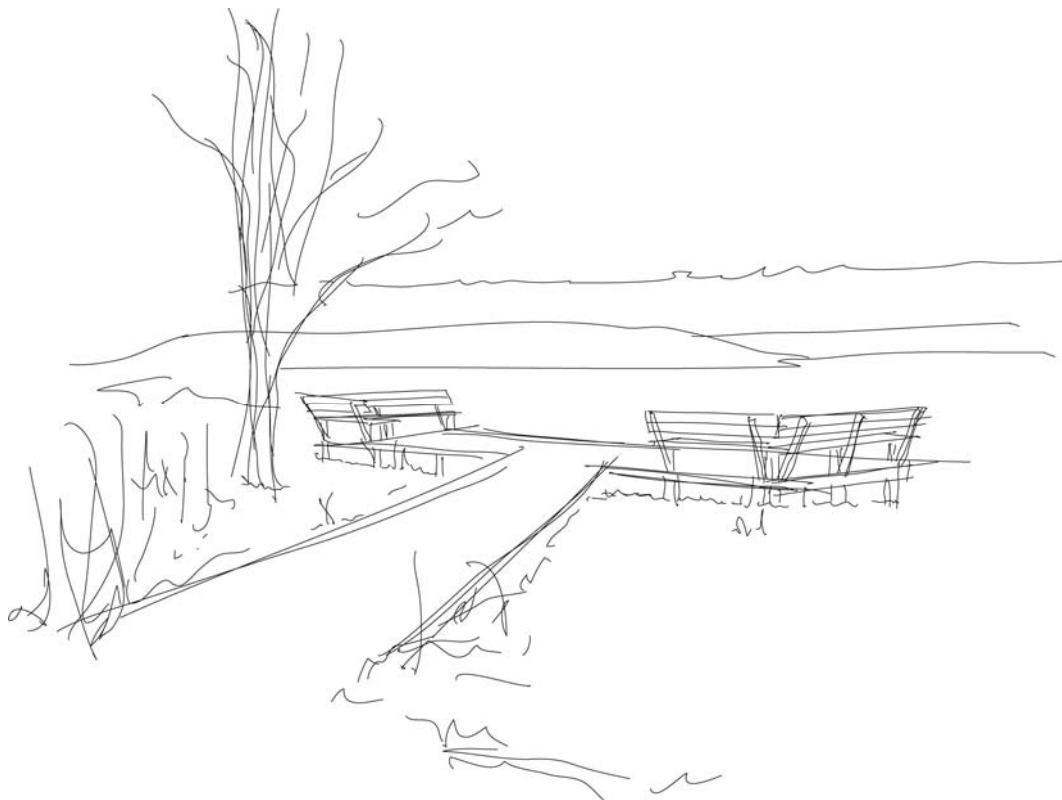
SKILTNING AF REKREATIVE ANLÆG, STIER OG VEJE

Efter strukturreformen har kommunerne overtaget vedligeholdelsen af de nationale cykelruter og de regionale cykelruter og -stier.

Standarden på skiltene og plancherne var stort set i top ved overtagelsen fra amtet, og skal ruterne kunne være til glæde for lokalbefolkningen og markedsføres turistmæssigt, skal denne standard bibeholdes.

Friluftsrådet anbefaler

- Frederikshavn Kommune, at der på budgettet afsættes midler til vedligeholdelse af skilte og informationsmateriale, så standarden ikke forringes
- Kommunen, at der laves frivillige aftaler med brugerorganisationer om vedligeholdelse af stier og ruter.

Fiskebro

BYERNES GRØNNE OMRÅDER

Vi har alle behov for at komme ud i den friske luft for at kunne motionere, lufte hunden eller sidde på en bænk og nyde oplevelsen af dufte, farver og former. Fra forskningen ved vi, at de grønne områder blandt andet har indflydelse på vores humør og følelsen af overskud og selvsikkerhed.

Kommunalpolitikere og det grønne råd skal arbejde for:

- at sikre byernes grønne områder og parker
- at indgå i partnerskab, så der kan etableres nye grønne områder
- at sikre høj natur- og friluftsmæssig kvalitet i byernes grønne områder
- at forbedre biodiversiteten i byernes grønne områder
- at forbedre stinettet i byerne – eksempelvis forbinde bolig-, erhvervs- og rekreative områder
- at forbedre mulighederne for friluftsliv i både grønne og blå områder i byerne

- at opretholde tilgængeligheden til vandet i byerne
- at udarbejde plejeplaner for de enkelte parker og plantager

Kommunens grønne områder skal tilgodese så mange befolkningsgrupper som muligt og gerne med flersidig anvendelse. Der skal sættes særlig fokus på nedenstående grupper:

- børn og unge
- familier
- indvandrere
- ældre og syge
- handicappede

TURISME

Frederikshavn Kommune er en del af "Toppen af Danmark", hvor de enkelte kommuner har godkendt en fælles turismepolitik, der senest blev revideret i 2005.

Friluftsrådet anerkender, at turistdestinationsselskabet "Toppen af Danmark" har en meget konstruktiv, miljøbevidst og bæredygtig politik med navnet "Lysets Land", der danner baggrund for såvel destinationens som kommunernes turisme-relaterede arbejde.

Man glæder sig over det gode udvalg til turforslag i det fri, men de materialer, der udleveres, skal passe med landskabet og derfor ajourføres.

En friluftspolitik for Frederikshavn Kommune bør indeholde konkrete forslag til, hvordan befolkningen kan leve med turismen, og hvordan turismen kan skabe udvikling i lokalområderne, uden at det ødelægger lokalbefolkningens mulighed for at dyrke et aktivt friluftsliv.

Frederikshavn Kommune bør opfordre "Toppen af Danmark" til at være med til at lave en projektgruppe om Nationalpark Skagen.

Nationalpark Skagen

Skagen Odde, i en længde af 30 km, skyder sig ud fra det gamle morænelandskab mellem Frederikshavn og Tversted. Oddedannelsen, hvor de to have støder sammen, fortsætter 4 km ud i vandet i det undersøiske rev, Skagens Rev.

Kerneområder i en kommende Nationalpark vil i Frederikshavn kommune for eksempel være Grenen og Råbjerg Mile med Hulsig Hede og Bunken Klitplantage.

Nationalpark Skagen vil strække sig ind i Hjørring Kommune, hvor noget af den unikke natur er beliggende. Her tænker Friluftsrådet specielt på Tolne, Mosbjerg med Måstrup Mose og Tversted Plantage. Nationalparken skal vise, at her er nogle specielle områder med fantastiske muligheder, som kommunerne ønsker at markere og udvikle. Nationalparken vil give enestående rammer for at skabe en sammenhængende levende formidling af et større område på tværs af interesser, ejerskel og administrative grænser.

Formidlingen skal tage udgangspunkt i områdernes særkende og kerneområderne for natur- og/eller kulturmiljø. Det er helt centralt for Nationalpark Skagen, at der er en bred lokal opbakning, hvorfor det er vigtigt med en demokratisk debat fra starten. En nationalpark er et lokalt Agenda 21-arbejde, der vil blive værdsat.

Starten på processen med at få dannet en nationalpark i Frederikshavn og Hjørring Kommuner er, at der oprettes en undersøgelsesgruppe for Skagen Nationalpark med deltagelse af de berørte kommuner og statsskovdistrikter. Det er en opgave, der kan behandles i det grønne råd. Friluftsrådet i Vendsyssel vil gerne deltage i en sådan gruppe og være medinitiativtager for nedsættelse af den.

KOLLEKTIV TRAFIK

Frederikshavn Kommune skal arbejde på, at der bevares et godt tilbud af kollektiv trafik. En reduktion vil besværliggøre livet for borgerne i de små bysamfund og vil hindre en yderligere bosætning i de mindste byer i kommunen.

SYNERGI OG VELFÆRD

Gennem fornuftig planlægning af friluftsliv og friluftsområder på kommunernes grønne områder er der gode chancer for at planlægge sig til bedre velfærd for borgerne. Kommunerne kan påvirke borgernes livskvalitet og sundhed samt forebygge sygdomme og kan dermed være med til at spare samfundet for mange udgifter. Ved at fokusere på tværgående indsatser mellem kommunale opgaveområder kan der opnås flere synergieffekter. Borgerne kan få livskvalitet, sundhed og velvære. Naturoplevelser bidrager positivt til børns personlige udvikling og fremmer den sociale forståelse og betydningen af hensynsfuld adfærd over for både mennesker og natur.

Børneinstitutioner skal motiveres til at tilbyde børnene flere naturoplevelser og benytte kommunens grønne områder. Skolerne har også behov for grønne omgivelser og for, at eleverne kan lære om naturen og studere planter og dyr i det fri. Friluftsrådet anbefaler "Grønt Flag – Grøn Skole", og for de små er der lavet et projekt kaldet "Grønne Spirer".

LOKALT AGENDA 21-ARBEJDE

Agenda 21 er en global dagsorden for en bæredygtig udvikling af et program for miljøet. Bedst kendt er nok arbejdet med lokale Agenda 21-handlingsplaner, som cirka 75 procent af de danske kommuner og amter har påbegyndt i 2002. Disse projekter beskæftiger sig især med bæredygtige løsninger til beskyttelse af grund- og drikkevand, forvaltning af affald og spildevand samt ændring af danskernes forbrugsmønstre. Mens det tidligere var frivilligt, er kommuner og amter med planlovens ændring i 2000 pålagt at redegøre for deres strategi for det fremtidige arbejde med lokal Agenda 21.

Borgerinddragelse og formidling af friluftsliv

Borgerinddragelse er et naturligt element i Agenda 21-arbejdet og bør ske på mange måder. Der skal både være permanente grupper, ad hoc-grupper og partnerskabsgrupper. Friluftsrådet vil deltage og være en aktiv partner i det af Frederikshavn Kommune nedsatte grønne råd, hvor Agenda 21-arbejdet også bør være på dagsordenen.

Borgerinddragelse kan også være konkrete projekter som bekæmpelse af bjørneklo, indsamling af affald, vedligeholdelse af cykel- og ridestier og vedligeholdelse af lokale vandrestier. Måske kan foreninger også varetage naturpleje af vandløb eller andre konkrete arealer. Frederikshavn Kommune bør understøtte landsbyråd, så længe der er engagement i landsbyerne til at drive dem.

Som et konkret Agenda 21-initiativ bør Frederikshavn Kommune sammen med naturvejledere, lokale foreninger, landsbyråd og organisationerne planlægge en "kend din nye kommune"-kampagne, hvor der laves ture til kommunens større og mindre naturperler.

AFFALD I NATUREN

Mange hundeejere har i dag en pose med, når de lufter hund, eller de tager en pose ved indgangen til parken, så de kan fjerne hundens efterladenskaber og smide dem i en dertil indrettet kurv.

Agenda 21-arbejdet i kommunen skal være med til at gøre det lige så naturligt og selvfølgelig at medtage sit affald, når der køres i bil, sejles, cykles, vandres, eller når skovturen nydes sammen med familien.

Kommunen bør opfordre cykel- og kanoulejningsfirmaerne til at udlevere en affaldspose til lejerne for at signalere, at vi i Frederikshavn Kommune ikke vil have affald smidt i naturen.

Oplag af miljøfarligt affald i naturen

Kommunen bør lave en handlingsplan for fjernelse af skrotbiler i det åbne land, og det pålægges at lave en opsamlings- og bortskaffelsesordning for gamle landbrugsredskaber, så de ikke skæmmer naturen.

Oplag af skæmmende affald i naturen

Friluftsrådet vil opfordre kommunen til at lave en saneringsordning for gamle minkfarme, så de kan saneres for en overkommelig pris.

Skoler og børnehaver bør også deltage i Agenda 21-arbejdet

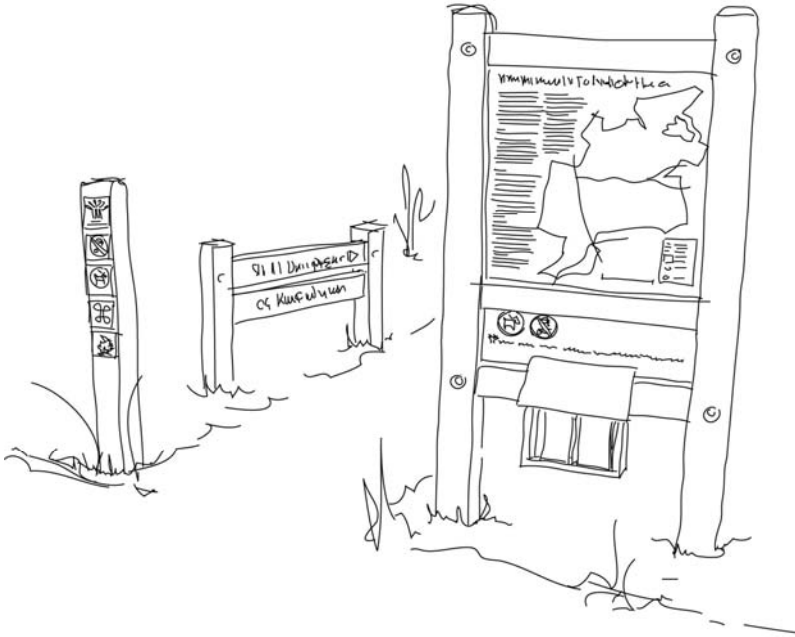
Forvaltningen skal gøre det attraktivt for kommunens skoler at styrke naturformidlingen, gerne med økobaser i cykelafstand fra skolerne.

Forvaltningen skal opfordre skolerne til at deltage i "Grønt Flag"-ordningen.

Forvaltningen skal opfordre børnehaver til at deltage i projektet "Grønne Spirer".

Grønt Flag – Grøn Skole

"Grønt Flag – Grøn Skole" er et undervisningsprogram for bæredygtig udvikling for alle grundskoler i Danmark. Ca. 10 procent af landets skoler deltager i netværket, og 50-60 skoler får hvert år tildelt det Grønne Flag. Det Grønne Flag symboliserer, at skolen har gennemført et omfattende undervisningsforløb af høj kvalitet og opprioriteret miljøspørgsmål i skolens daglige drift. Det er en indsats, Frederikshavn Kommune skal være med til at styrke.

Information om en friluftstur

AFSLUTTENDE KONKLUSION

Frederikshavn Kommune skal medvirke til at gøre det åbne land, de brede strande ved Skagerrak og Kattegat og naturområder i øvrigt hverdagsbetinget tilgængelige. Forskning har vist, at der er sammenhæng mellem motion, et aktivt friluftsliv og øget sundhed.

Scenarier for kommunen

Når friluftspolitikken for kommunen er vedtaget, vil det stadig være attraktivt at bo i det åbne land og i de mindste byer.

Bynære skove og plantager ved de mindste byer bliver passet og vedligeholdt, gerne i partnerskab med den lokale borgerforening, så der ikke sker en tilgroning af pladser og stier.

Overflødige huse opkøbes, restaureres og sælges som sommerhuse eller nedrives.

Der er bynær skov til alle små byer i kommunen.

Der er lokale stier, som kan medvirke til at forbedre livskvaliteten for de mennesker, der bor i landdistrikterne.

TIPSMIDLER

En del af tiltagene beskrevet i dette friluftsoplæg til Frederikshavn Kommune kan der søges tipsmiddeltilskud til. Friluftsrådet uddeler hvert år cirka 50 millioner kroner til en lang række forskellige projekter, som alle er relateret til friluftsliv. Det er væsentligt, at Friluftslivets tips- og lottomidler kommer mange til gavn, og at de er med til at skabe et lokalt engagement.

Tekst: Friluftsrådet samt kredsbestyrelsen for Friluftsrådet Vendsyssel
Trykt: 100 eks. – november 2007
Findes i elektronisk form på www.friluftsradet.dk

Friluftsrådets sekretariat

Scandiagade 13
2450 København SV
Tlf. 33 79 00 79
fr@friluftsradet.dk
www.friluftsradet.dk

Friluftsrådet Vendsyssel

Kredsformand

Thomas Elgaard Jensen
Kragkærvej 5
9800 Hjørring
Tlf. 98 96 54 65
vendsyssel@friluftsradet.dk
www.friluftsradet.dk/1506

Friluftsrådet
THE DANISH OUTDOOR COUNCIL

